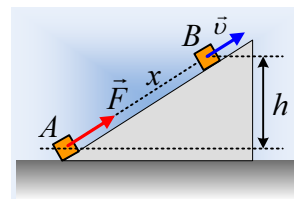

Μια μεταβλητή δύναμη ανεβάζει το σώμα.

Ένα σώμα μάζας m ηρεμεί στη βάση ενός λείου κεκλιμένου επιπέδου, σημείο A . Σε μια στιγμή $t=0$, ασκείται πάνω του μια μεταβλητή δύναμη $F=10t$, με αποτέλεσμα μετά από λίγο, αφού μετατοπισθεί κατά x , να περνά από το σημείο B , το οποίο απέχει κατακόρυφα κατά h από την αρχική του θέση A , έχοντας ταχύτητα $v = \sqrt{2gh}$.

i) Το έργο του βάρους από το A στο B είναι ίσο με:

α) $W=mgx$, β) $W=-mgx$, γ) $W=-mgh$, δ) $W=mgh$

ii) Η μηχανική ενέργεια του σώματος αυξάνεται κατά την μετακίνηση από το A στο B κατά:

α) $\Delta E=mgx$, β) $\Delta E=2mgx$, γ) $\Delta E=2mgh$, δ) $\Delta E=mgh$

iii) Αφού η δύναμη F είναι μεταβλητή, το έργο της μπορεί να υπολογιστεί, κατασκευάζοντας το διάγραμμα της σε συνάρτηση με το χρόνο. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε και γιατί;

iv) Το έργο της δύναμης F είναι ίσο με:

α) $W_F=mgx$, β) $W_F=Fx$, γ) $W_F=mgh$, δ) $W_F=2mgh$

Να δικαιολογήσετε τις απαντήσεις σας.

Απάντηση.

Θεωρούμε επίπεδο μηδενικής ενέργειας το οριζόντιο επίπεδο που διέρχεται από την αρχική θέση A , οπότε το σώμα στην θέση αυτή θα έχει $U_A=0$ και $K_A=0$.

i) Το βάρος είναι συντηρητική δύναμη και το έργο του βάρους δεν εξαρτάται από τη διαδρομή και είναι ίσο με:

$$W_B = -\Delta U = U_A - U_B$$

Έτσι αν θεωρήσουμε ότι $U_A=0$, τότε $W_B = -U_B = -mgh$. Σωστό το γ).

ii) Η αύξηση της μηχανικής ενέργειας είναι ίση:

$$\Delta E_{\mu\eta\chi} = \Delta U + \Delta K = (U_B - U_A) + (K_B - K_A) = U_B + K_B \rightarrow$$

$$\Delta E_{\mu\eta\chi} = mgh + \frac{1}{2}mv_B^2 = mgh + \frac{1}{2}m(\sqrt{2gh})^2 = 2mgh$$

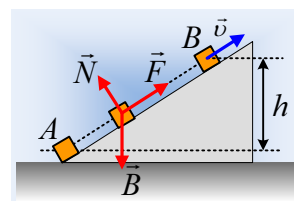
Σωστό το γ).

iii) Το έργο της δύναμης, δεν μπορεί να υπολογιστεί από το διάγραμμα $F-t$. Το διάγραμμα που χρησιμοποιούμε για τον υπολογισμό του έργου, είναι το διάγραμμα της δύναμης σε συνάρτηση με τη μετατόπιση x και όχι με το χρόνο.

iv) Εφαρμόζουμε το θεώρημα μεταβολής της κινητικής ενέργειας για τη μετακίνηση του σώματος από τη θέση A στη B :

$$K_{\text{τελ}} - K_{\text{αρχ}} = W_B + W_N + W_F$$

Όμως η δύναμη N είναι κάθετη στη μετατόπιση οπότε δεν παράγει έργο

και με αντικατάσταση παίρνουμε:

$$\frac{1}{2}mv_B^2 - 0 = -mgh + W_F \rightarrow$$
$$W_F = mgh + \frac{1}{2}m(\sqrt{2gh})^2 = 2mgh$$

Σωστό το δ).

Σχόλιο.

Κατά τη μετάβαση του σώματος από τη θέση Α στη θέση Β, αυξάνεται η δυναμική του ενέργεια κατά mgh , αλλά αυξάνεται και η κινητική του ενέργεια κατά $K_B = \frac{1}{2}mv^2 = \frac{1}{2}m(\sqrt{2gh})^2 = mgh$, συνεπώς έχουμε αύξηση της μηχανικής ενέργειας κατά $\Delta E = 2mgh$.

Αλλά πώς γίνεται να αυξηθεί η ενέργεια κατά την παραπάνω ποσότητα; Η ενέργεια μεταφέρθηκε στο σώμα μέσω του έργου της δύναμης F. Ισχύει δηλαδή $W_F = 2mgh = \Delta E_{μηχ}$.

Φυσικής-Χημείας

Γιατί το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους...

Επιμέλεια:

Διονύσης Μάργαρης